

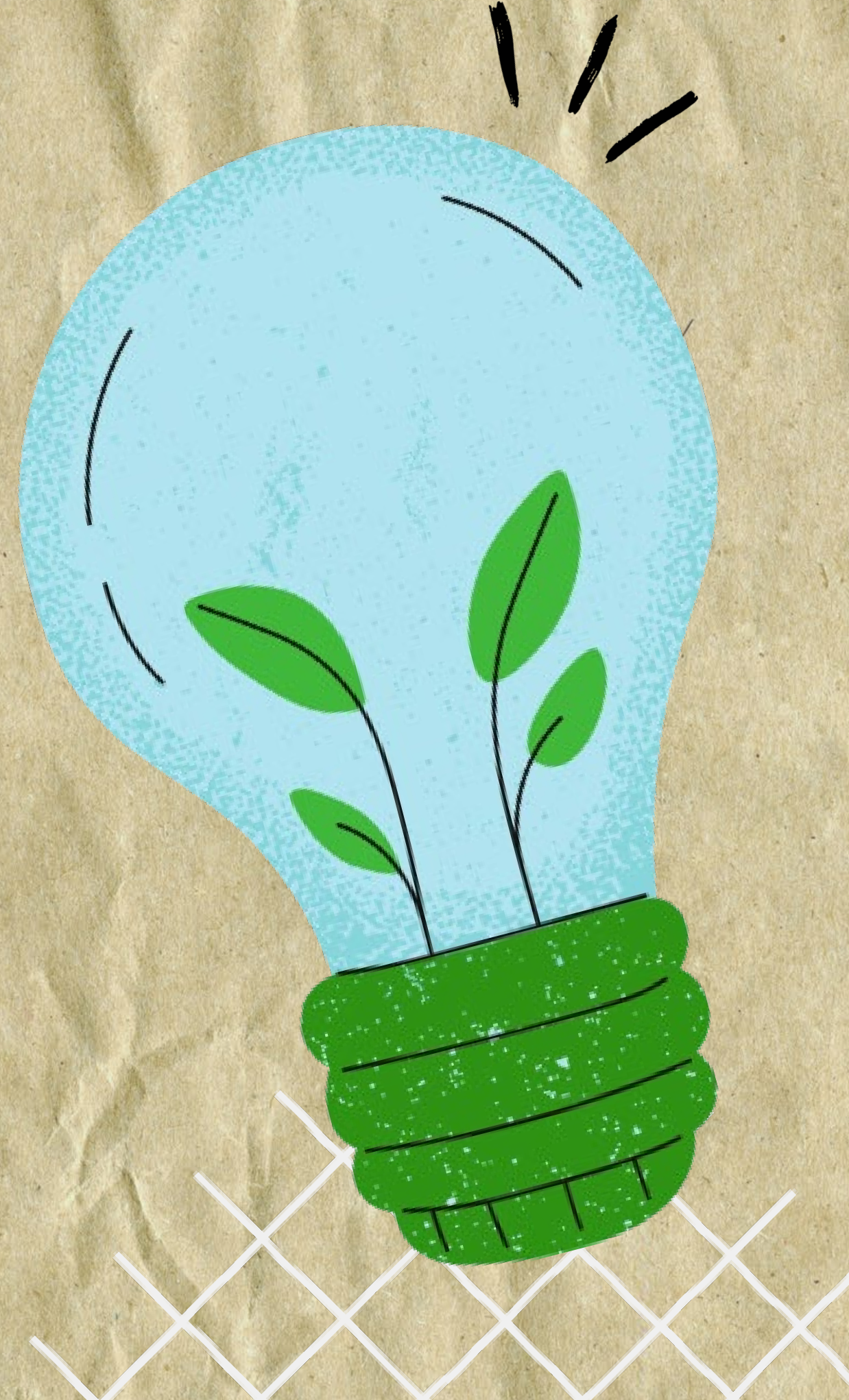
ADİL GEÇİŞ. DÜNYADAN ÖRNEKLER

DR. İSMAİL ERGÜN

İki Açıdan Adil Geçiş

- Temiz bir enerji ekonomisine geçiş anlamında Adil Geçiş
- Dönüştürücü bir model olarak Adil Geçiş

Amerika

Afrika

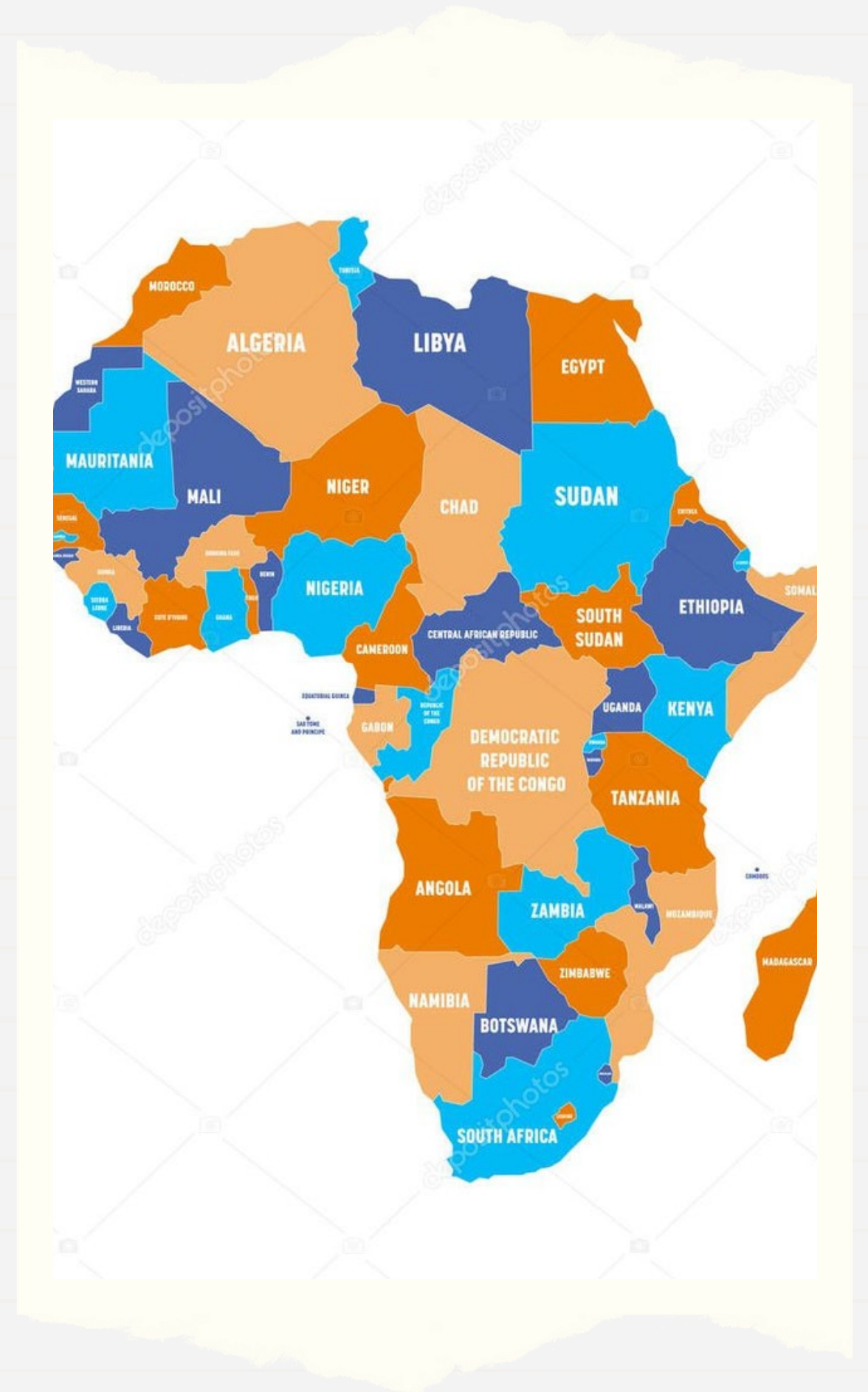

Asya

KARA KITA: AFRİKA

- 55 ÜLKE, 1 MİLYARI AŞKIN NÜFUS
- AÇLIK, ENERJİ YOKSUNLUĞU, BÖLGESEL ÇATIŞMALAR VE EKONOMİK GÜVENSİZLİK
- İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ NEDENİYLE, YAPISAL KRİZLERİN KRONİKLEŞMESİ

GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ

- 1948 1994 ARASI SÜREN KOLONYAL DÜZEN
- NELSON MANDELA LİDERLİĞİNDE 1994 YILINDA BAŞLAYAN YENİ BİR REJİM...
- MANDELA'NIN, "HERKES İÇİN ELEKTRİK" VAADI
- 1994'TE KONUTLARIN YALNIZCA %36'SINDA ELEKTRİĞİN VAR OLMASI...
- KURULU GÜCÜN %85'İ KÖMÜRLÜ SANTRALLERDEN ELDE EDİLMEKTE.

GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ

- DÜNYADA EN ÇOK SERA GAZI EMİSYONU YAPAN ARASINDA
- SU STRESİ YAŞANMAKTADIR.
- 2023 YILINDA NET EMİSYON 2010 YILINA GÖRE ARTMIŞTIR.
- ELEKTRİK HARCAMALARI VE TÜKETİM YAPISININ VARLIK SAHİ TOPLUM KESİMLERİNE AİT OLMASI...
- HALKIN ELEKTRİĞİN ÜRETİLDİĞİ KAYNAĞA DEĞİL; UCUZ OLUP OLMAMASINA ODAKLANMASI

GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ: NELER YAPILMAKTA?

- AĞUSTOS 2022: ADİL GEÇİŞ ÇERÇEVESİ
- GÜNEY AFRİKA ANAYASASI HAKLAR BÖLÜMÜNDE ADİL GEÇİŞ İLKELERİNİN BELİRLENMESİ
- ADİL ENERJİ GEÇİŞ ORTAKLIĞI'NIN OLUŞTURULMASI: ADİL ENERJİ GEÇİŞ ORTAKLIĞI YATIRIM PLANI İLE BÜTÇENİN KULLANIMININ DETAYLANDIRILMASI
- KOMATİ PROJESİ: 497 MİLYON USD (DÖNÜŞÜM PROJESİ)
- ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ NEDENİYLE GROOTVLEI, CAMDEN ve HENDRIN SANTRALLERİNİN EMEKLİLİĞİ ERTELENDİ.

MISIR ARAP CUMHURİYETİ

- YILLIK %1.3 DÜZEYİNDEKİ NÜFUS ARTIŞINA BAĞLI SORUNLAR
- DOĞAL KAYNAKLARIN TÜKENME HIZININ ARTMASI
- ELEKTRİĞİNİN %89'UNUN FOSİL YAKITLARDAN ELDE EDİLMESİ.
- YENİLENEBİLİR ENERJİNİN PAYI YAKLAŞIK %6 DÜZEYİNDE YER ALMASI

MISIR ARAP CUMHURİYETİ: NELER YAPILMAKTA?

- 2035 YILINA KADAR %42'YE ÇIKARILMAK İSTENİLENEN YENİLENEBİLİR ENERJİ HEDEFİNİN 2040 YILINA KADAR %60 SEVİYESİNE ULAŞMASINI PLANLANMASI
- YEŞİL HİDROJEN ÜRETİMİ İÇİN 41 MİLYAR USD TUTARINDA ANTLAŞMALAR
- EMİSYON ORANLARININ 2040 YILINDA PİK YAPMA, 2050 YILINDA DA NET SIFIR EMİSYON HEDEFİNE ULAŞILANMAKTADIR.
- BAE İLE 10 MİLYAR USD TUTARINDA RÜZGAR ENERJİSİ ANTLAŞMASI
- COP27 ZİRVESİ: AVRUPA BİRLİĞİ VE MISIR ARASINDA HİDROJEN ANTLAŞMASI

KUZEYİ VE GÜNEYİ İLE: AMERİKA

- 4 BÖLGE, 5 ÜLKE VE YAKLAŞIK MİLYAR DÜZEYİNDE BİR NÜFUS
- KÜRESEL KUZEY VE GÜNEY ARASINDAKİ BÖLGESEL GELİŞMİŞLİK FARKLARI

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

- 340 MİLYON NÜFUS
- KÜRESEL EKONOMİNİN %24'Ü
- İLERİ TEKNOLOJİYE DAYALI ÜRETİM KAPASİTESİ
- CO2 EMİSYON ORANINDA DÜNYA 2.'Sİ
- BİRİNCİL ENERJİ ÜRETİMİNİN %74'Ü PETROL VE DOĞALGAZ KAYNAKLI. KÖMÜR: %9...
- 2030 YILINA KADAR EMİSYONLARINI %50-52 ORANINDA AZALTMA HEDEFİ.

Neler Yapılmakta?

İKİ TEMEL YASA DÜZENLEME

~~A. INFLATION REDUCTION ACT~~

~~B. BIPARTISAN INFRASTRUCTURE~~

BÜYÜK YASA KAPSAMINDAKİ ~~KATIRIMIN~~ TOPLAM **430 MİLYAR USD**

- 2030 YILI İTİBARIYLA ~~ELEKTRİK~~ ÜRETİMİNİN %71'ine %90'ının TEMİZ KAYNAKLARDA SAĞLANMA BEKLENMEKTEDİR
- 160-230 MİLYAR USD ARALIĞINDA İKLİM ZARARININ ÖNLENMESİ,
- 20-46 MİLYAR USD ARALIĞINDA HALK SAĞLIĞININ KORUNMASINA ~~KATKIDA~~ BULUNMASI

KURUMSAL MEKANİZMALAR

ENERJİ ADALETİ VE EŞİTLİĞİ OFİSİ VE ENERJİ İŞLERİ OFİSİ

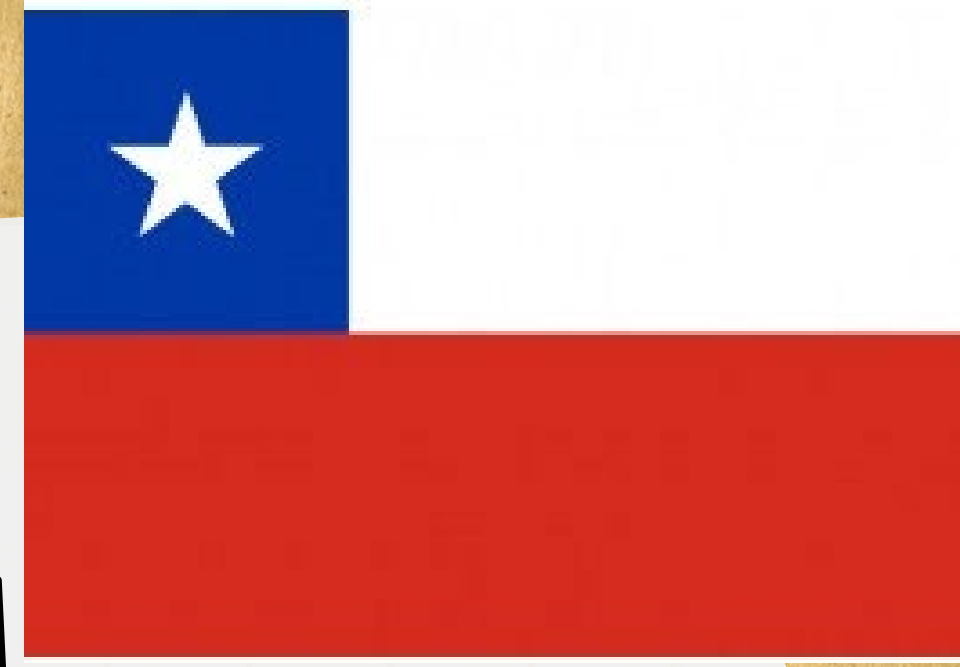
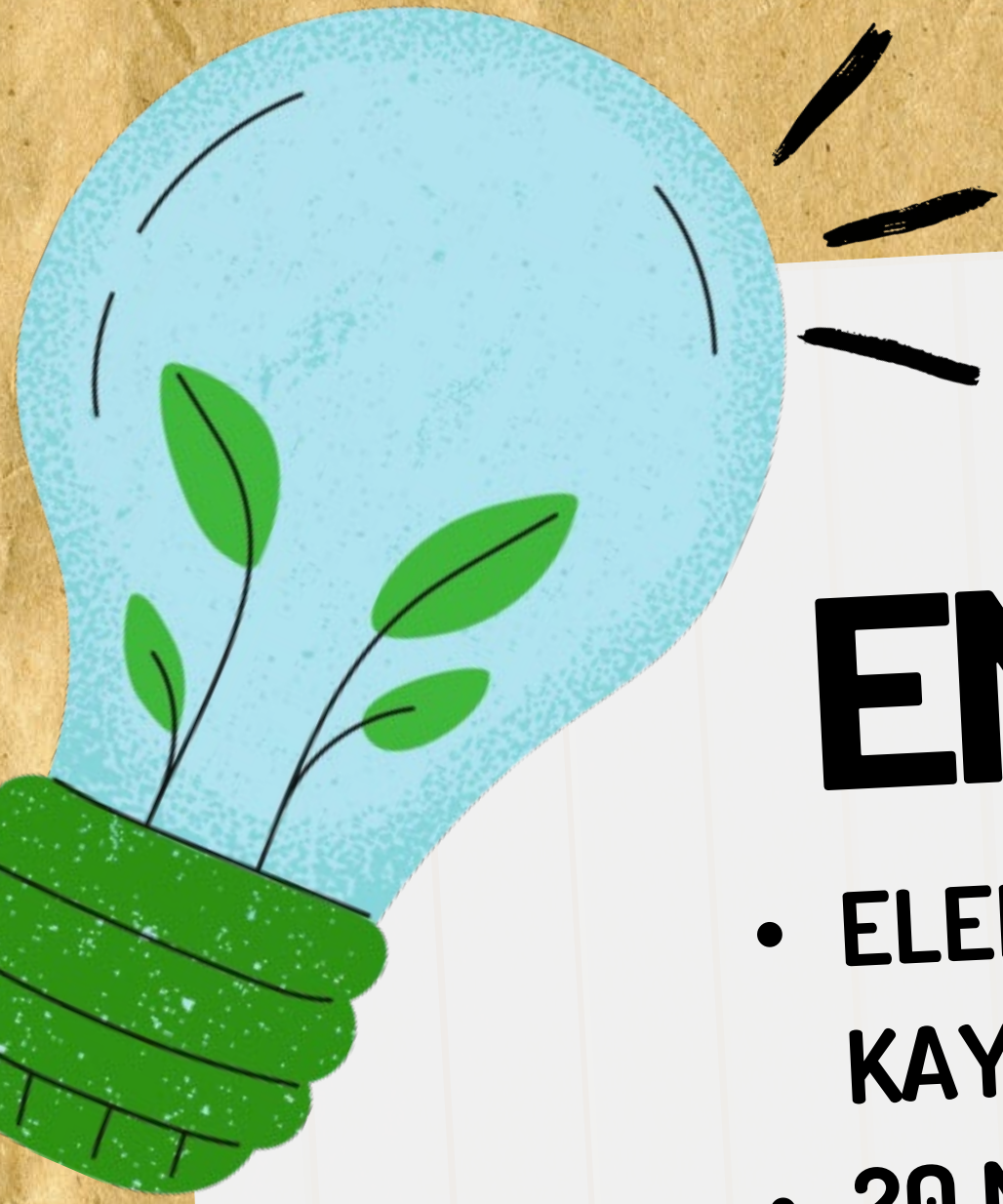
- ÇEŞİTLİLİK, KAPSAYICILIK, ERİŞİLEBİLİRLİK TEMELİNDE KALİTELİ İSTİHDAM VE TOPLUMSAL KATILIM ARTTIRMAK
- DEZAVANTAJLI TOPLULUKLARLA İLAŞMAK
- YÜKSEK KALİTELİ İŞİMKANLAR SUNMAK
- TOPLULUKLARLA İŞÇİ ÖRGÜTLERİYLE İLETİŞİMİNDE OLMAK

İSTİHDAM POLİTİKALARI

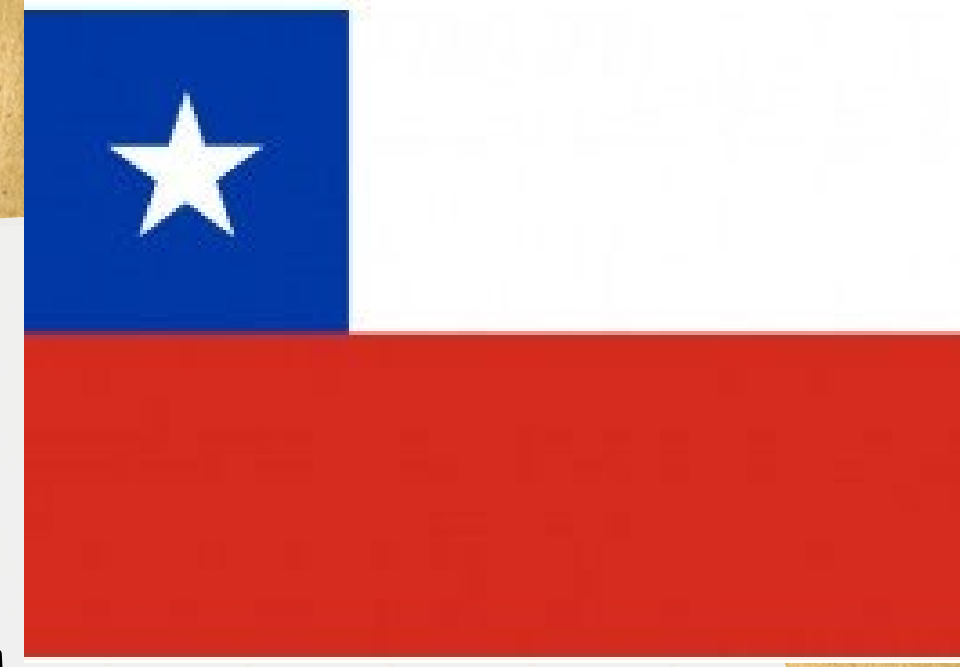

- 2023 YILI: 8.5 MİLYON KİŞİ ENERJİ SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM EDİLDİ (TOPLAM İSTİHDAMIN % 55)
- MADENCİLİK SEKTÖRÜ 11.000 KİŞİ İSTİHDAM ETMİŞTİR (2013 811.000 KİŞİ)
- ABD İKLİM İTTİFAKI nüfusunun yaklaşık %55'ini ve ekonomik üretiminin %60'ını temsil eder 24 eyalet ve bölgeden oluşmaktadır.
- “İklim Hazır İş Gücü Girişimi” 2035 yılına kadar 1 milyon çalışanın temiz enerji sektöründe istihdam edilmesi hedeflenmektedir.

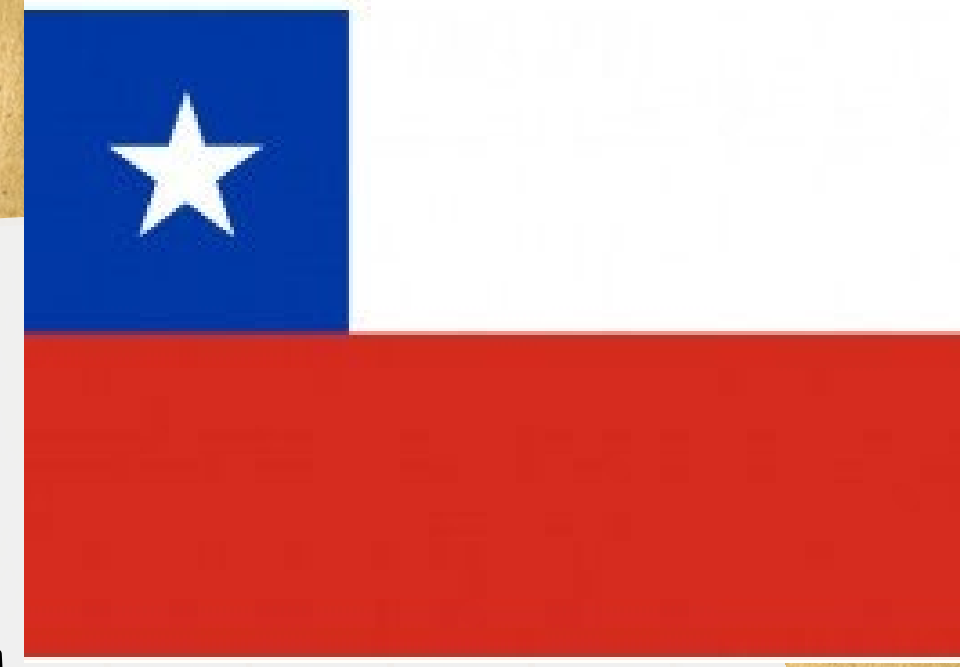
EN UZUN ÜLKE:ŞİLİ

- ELEKTRİK ÜRETİMİNİN %55'İNDEN FAZLASI YENİLENEBİLİR KAYNAKLIDIR.
- 20 MİLYON NÜFUS:ENERJİ ARZI NÜFUSUN %99'UNU KAPSAMAKTADIR.
- İLK HİDROELEKTRİK SANTRALİ 1896'da THOMAS ALVA EDISON TARAFINDAN TASARLANMIŞTIR.
- **PLAN de DESCARBONISACIÓN:** 2040 YILINA KADAR TÜM KÖMÜRLÜ SANTRALLERİN KAPATILMASI .

EN UZUN ÜLKE:ŞİLİ

- ATACAMA ÇÖLÜ: YILLIK 3.500 SAAT GÜNEŞLENME SÜRESİ
- GÜNEYİNDE YER ALAN MAGALLANES BÖLGESİNDE RÜZGAR HIZI: 9 M/SN.
- AND DAĞLARI: AKTİF VOLKANİK KUŞAK (JEOTERMAL)
- PETROL VE DOĞALGAZ REZERVİ OLDUKÇA SINIRLI

EN UZUN ÜLKE:ŞİLİ

- 2050 YILINDA KARBON NÖTR HEDEFİNE ULAŞMAK...
- **NATIONAL GREEN HYDROGEN STRATEGY:** 2030 YILINA KADAR 5 GW ELEKTROLİZ KAPASİTESİNE ULAŞILMASI HEDEFLENİYOR.
- **MESA DE TRANSICIÓN JUSTA:** ÇOK PAYDAŞLI DİYALOG MASALARI

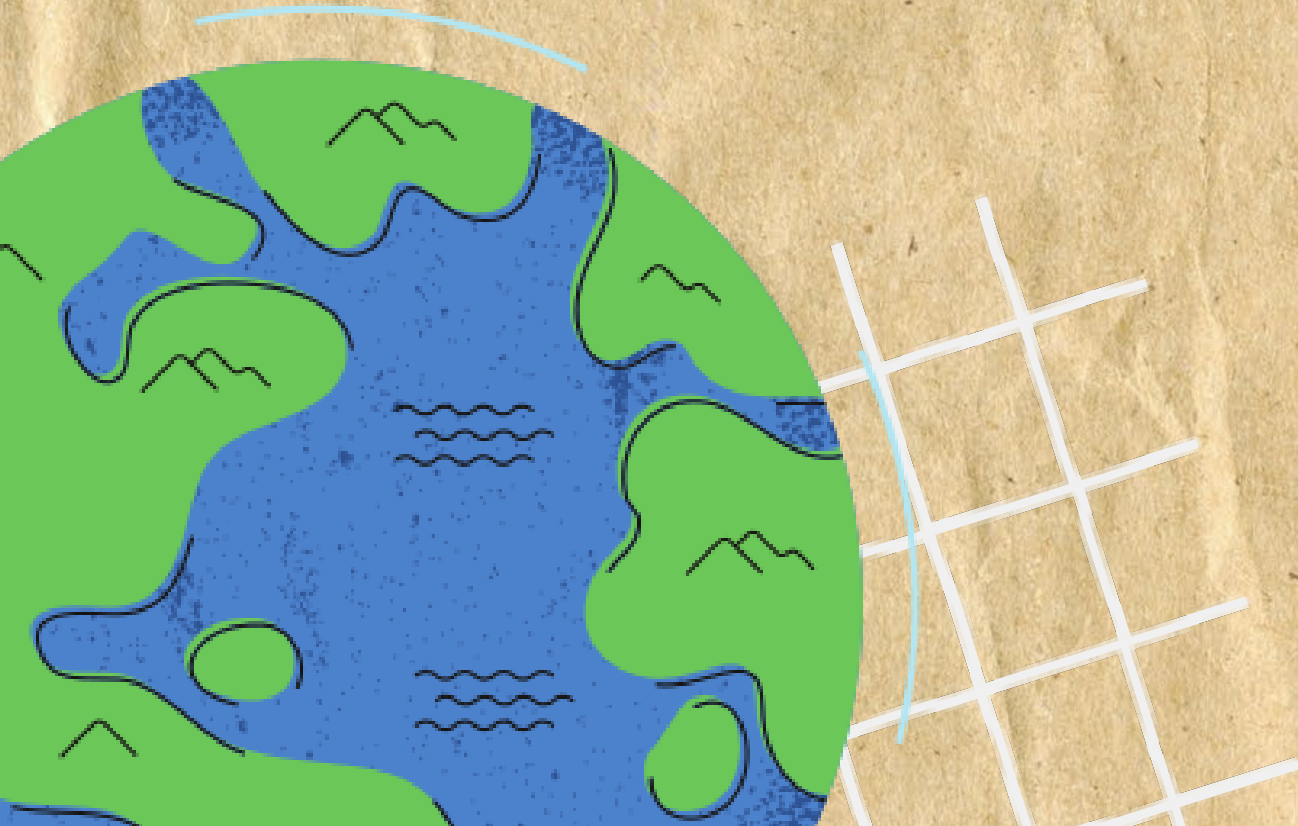
ASYA

- Dünyanın en büyük kıtası
- Kıta alanının 20'si tarım arazisidir.
- Zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahiptir.
- Kritik Mineraller açısından zengin bir coğrafya

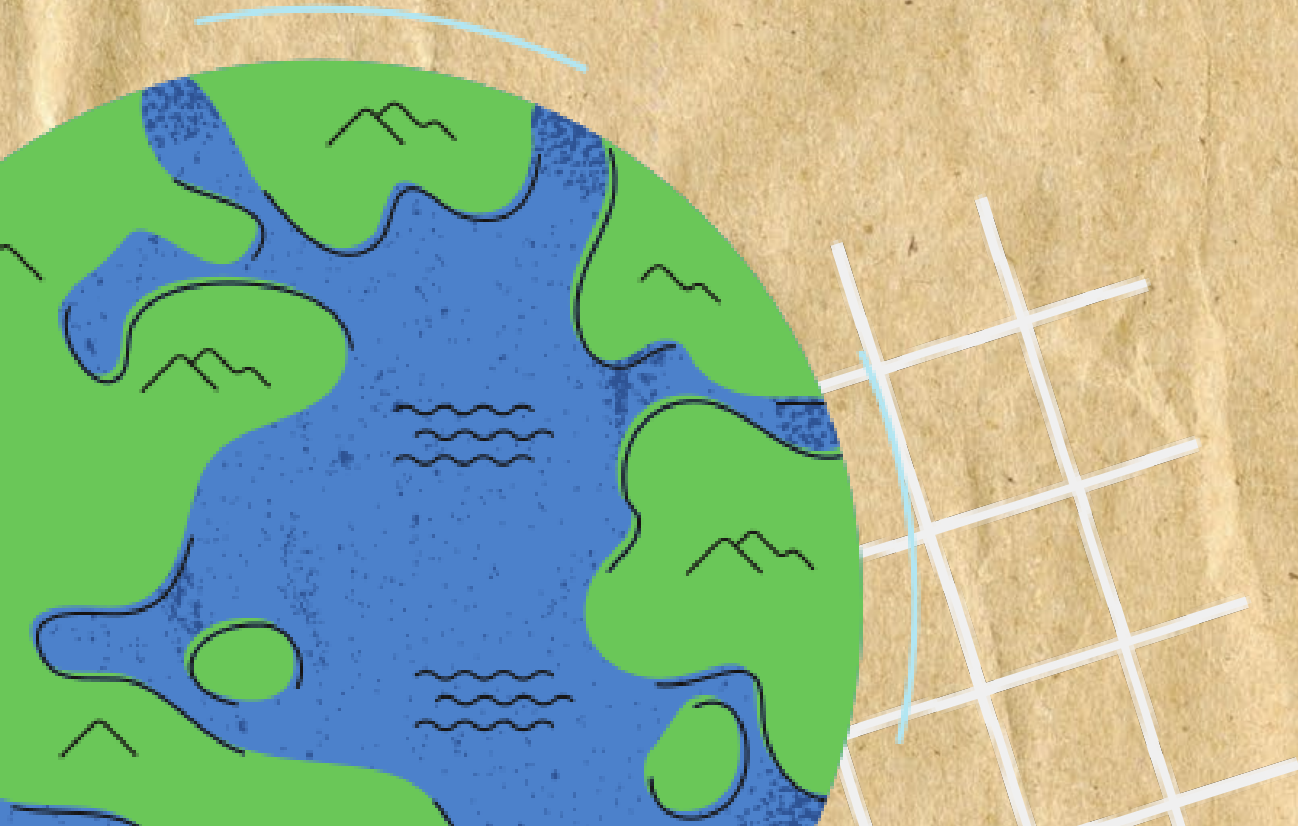
ENDONEZYA

- 16. Büyük Ekonomi
- Birincil Enerji Arzında %40 Kömür, %30 petrol...
- Toplam Kurulu Güç: 73 GW
- 60'ın üzerinde Kömürlü Santral 30-35 GW Üretim
- Doğalgaz tedarikçisi
- Biyoenerji ve jeotermal potansiyel (Palmiye yağı, şeker kamışı, pirinç)

ENDONEZYA

- 2022 Ulusal Katkı Beyanına 2032 yılına kadar %32 azaltım taahhüdü.
- **2060** Net sıfır emisyon hedefi
- 2030 yılına kadar 1 GW, 2040 yılına kadar 6 GW kömürlü santralini emekliye ayrılmasını hedeflemektedir.

Enerji Dönüşümünde İki Finansman:

- a) Enerji Geçişi Mekanizması
Ülke Platformu 500 Milyon USD
- b) Adil Enerji Geçiş Ortaklığı:
20 Milyar USD

2050 yılına kadar ihtiyaç duyulan
finansman büyüklüğü: 500 Milyar
USD

HİNDİSTAN

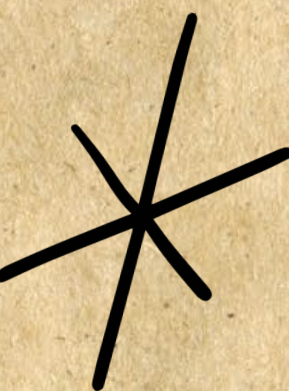
- Dünya nüfusunun $\frac{1}{3}$ 'ü
- Genç İşsiz Oran 16%
- Dünya ticaretindeki payı: 4%
- Kurulu güç 475 GW
- Kurulu gücün 47% 'si kömür kaynaklı

HİNDİSTAN

- Net sıfır hedefi: 2070
- Dönüşüm için 2030'a kadar 200 milyar U tutarlı yatırım.
- 2014'te 2.8 GW olan güneşin payı 2025'te 100 GW'a ulaştı.
- 2030'a kadar 500 GW temiz enerji kapasitesine sahip olmak

HİNDİSTAN

- 2070 hedefi için 2045'te elektrik sektörünün karbonsuzlaşması gerekmektedir.
- Adil geçiş için işgücünün dönüşümü
- Kömür üretimi ve kömür ithalatında artış

HİNDİSTAN

- İklim Yatırım Fonu:
- Yeşil Bono yoluyla finansman kolaylığı
- Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası / Yeşil Teknoloji Fonu yoluyla finansman: 13 Milyar USD tutarlı fon

Adil Bir Geçiş İçin...

- Enerjinin ve sosyolojinin sürdürülebilirliđi
- Derin yapısal eşitsizlikler
- İşgücü piyasasının rolü: Kadın ve engelli istihdamı
- Güçlü siyasal destek
- Just Transition / Transition to Justice...

TEŞEKKÜR EDERİM

ismail.ergun@euas.gov.tr